

CURIOSUM

Donald Weber, onderzoeker, Amsab-ISG

De eerste gsm ... in 1921!

De herdenking van '14-'18 confronteert ons met de ravages van de oorlog. We luisteren naar bloedstollende verhalen over leven en dood in de loopgraven, maar we vergeten gemakkelijk dat juist deze periode – het eerste kwart van de 20e eeuw – er een was van adembenemende technologische vooruitgang. Verbazingwekkende nieuwe gadgets doken op (meestal uit de VS) en veranderden het leven diepgaand. Lees in het onderstaande fragment een scène uit het leven van een jonge vrouw en haar mobiele telefoon ... in 1921.

'De vooruitgang gerealiseerd door de toestellen van draadloze telefonie, en in het bijzonder de ontvangsttoestellen met buislampen, laten gebruiken toe die men niet voor mogelijk hield. [...] In Amerika kunnen liefhebbers ongehinderd hun ding doen met de toestellen. Her en der duiken dan ook draagbare bakjes op met batterijen en radiolampen.* Dankzij deze draagbare ontvangers kan men telefoneren terwijl men onderweg is, zelfs per automobiel, en communiceren over grote afstand. Zowel lijsten als metalen constructies van kabels of buizen kunnen dienen als antenne. Een werkelijk originele en ingenieuze toepassing is zichtbaar op de bijgaande foto: een typisch Amerikaanse uitvinding.

De antenne van dit ontvangsttoestel bestaat uit kabels geleid langs twee dunne bamboepalen, die gemonteerd zijn ... op de wieg van de kleine. Zo kan het, als het tijd is voor een wandelingetje, dat de oppas gaat zo ver ze maar wil en dat de mama toch nog steeds haar instructies kan geven: haar vragen om terug te keren bijvoorbeeld, of om de wandeling voort te zetten, of om haar op te wachten op een afgesproken plaats. De luidspreker geeft gewillig de instructies door.

Men kan zich zelfs voorstellen dat als het kindje lastig is, de oppas beroep doet op het effect van de stem van de moeder om de kleine huiltalk tot betere inzichten te brengen. Zelfs als moeder zich op een afstand van honderden kilometers bevindt, onderweg tijdens een ritje met de auto, dan kan ze alsnog de wandeling van haar kindje met haar stem in goede banen leiden en vernemen wat er onderweg gebeurt. Ziedaar een erg moderne en typisch Amerikaanse manier om kinderen op te voeden."

Uit: *Sciences et Voyages*, Parijs, 1921.

* De buislamp of radiolamp was de voorloper van de transistor, een onderdeel dat toelaat om toestellen elektrisch te bedienen.